

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	
คำชี้แจง	
ยุทธศาสตร์การส่งเสริมการสร้างภูมิคุ้มกันแรงงานเด็กในสถานศึกษา	1
หมวด 1 แนวการเรียนรู้ การสอน	3
บทที่ 1 บทนำ	5
1. เหตุผลและความจำเป็น	5
2. หลักการ	7
3. วัตถุประสงค์ทั่วไป	7
4. วัตถุประสงค์เฉพาะ	7
5. ความสัมพันธ์ของเนื้อหากับจุดประสงค์	8
6. แนวดำเนินการ	10
7. ผลที่คาดว่าจะได้รับ	10
บทที่ 2 หลักสูตรกับแรงงานเด็ก	11
1. พื้นความรู้เกี่ยวกับหลักสูตรและแรงงานเด็ก	11
2. หลักสูตร	11
2.1 โครงสร้างหลักสูตรกลุ่มส่งเสริมประสบการณ์ชีวิตระดับประถมศึกษา	12
2.2 โครงสร้างหลักสูตรวิชาสังคมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น	16
2.3 โครงสร้างวิชาสังคมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย	19
3. แนวการดำเนินงานเกี่ยวกับการสอดแทรกเนื้อหา เรื่องกฎหมายคุ้มครองแรงงานในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	22
บทที่ 3 การจัดการเรียนการสอน เรื่องแรงงานเด็ก	24
1. ยุทธศาสตร์การจัดการเรียนการสอน	24
1.1 ความรู้ความเข้าใจ	24
1.2 ทักษะกระบวนการ	24
1.3 เจตคติและค่านิยม	25
1.4 การจัดการ	25
1.5 ทักษะกับลำดับขั้นตอนการปฏิบัติกิจกรรม	25

สารบัญ

	หน้า
2. กิจกรรมการสอน	25
2.1 ด้านความรู้เนื้อหา	25
2.2 ด้านทักษะชีวิตกับการทำงาน	27
2.3 ด้านเจตคติและค่านิยม	27
2.4 ตัวอย่างแนวการจัดการเรียน การสอน เรื่องแรงงานเด็ก ชั้น ป.1-3	29
2.5 ตัวอย่างแนวการจัดการเรียน การสอน เรื่องแรงงานเด็ก ชั้น ป. 4-6	31
หมวดที่ 2 แหล่งสนเทศเรื่อง แรงงานเด็ก	35
บทที่ 1 ประชากรและกำลังแรงงาน	37
1. สภาวะประชากรและแนวโน้ม	37
2. ลักษณะที่สำคัญของประชากร	37
2.1 โครงสร้างอายุของประชากร	37
2.2 การกระจายตัวของประชากร	39
2.3 การย้ายถิ่นของประชากร	39
3. การคาดประมาณประชากร	40
4. แนวโน้มของกำลังแรงงานเด็ก พ.ศ. 2537-2544	41
5. การใช้แรงงานเด็ก	43
5.1 สาเหตุ	43
5.2 ข้อเท็จจริง	44
5.3 ปัญหาการใช้แรงงานเด็ก	46
บทที่ 2 นโยบายและมาตรการในการแก้ไขปัญหาแรงงานเด็ก	48
1. นโยบายของรัฐ	48
1.1 รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	48
1.2 แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ	48
1.3 นโยบายรัฐบาล	49
1.4 นโยบายและแผนป้องกันแก้ไขปัญหาแรงงานเด็ก	52
ของกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม	
1.4.1 นโยบายกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม	52
1.4.2 แผนป้องกันและแก้ไขปัญหาแรงงานเด็ก	53
ของกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม พ.ศ.2540-2544	

สารบัญ

	หน้า
2. มาตรการและการดำเนินการในการแก้ไขปัญหาแรงงานเด็ก	57
2.1 มาตรการด้านการป้องกันปัญหาแรงงานเด็ก	57
2.2 มาตรการด้านการคุ้มครองแรงงานเด็ก	59
2.3 มาตรการด้านการส่งเสริมพัฒนาแรงงานเด็ก	60
2.4 ความร่วมมือกับองค์การแรงงานระหว่างประเทศ (ILO/IPEC)	61
บทที่ 3 มาตรฐานการคุ้มครองแรงงาน	62
1. อนุสัญญาขององค์การแรงงานระหว่างประเทศ ที่เกี่ยวข้องกับเด็กซึ่งประเทศไทยได้ให้สัตยาบัน	62
2. ความเป็นมาและอำนาจหน้าที่ของกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน ในฐานะหน่วยงานบริหารแรงงาน	64
3. กฎหมายคุ้มครองแรงงาน	66
4. กฎหมายความปลอดภัยในการทำงาน	80
5. กฎหมายแรงงานสัมพันธ์	97
บทที่ 4 สวัสดิการแรงงาน	119
1. ความหมายของสวัสดิการแรงงาน	119
2. รูปแบบของสวัสดิการแรงงาน	120
3. ประโยชน์ของการจัดสวัสดิการแรงงาน	120
4. องค์การแรงงานระหว่างประเทศกับมาตรฐานการจัดสวัสดิการแรงงาน	121
5. แนวทางการจัดสวัสดิการแรงงานของประเทศไทย	122
5.1 ลักษณะการจัดสวัสดิการแรงงานที่ประเทศไทยใช้อยู่ในปัจจุบัน	122
5.2 ระเบียบกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคมว่าด้วยกองทุน เพื่อผู้ใช้แรงงาน พ.ศ. 2539	122
5.3 โครงการช่วยเหลือครอบครัวผู้ใช้แรงงานที่ป่วยเป็นโรคเอดส์	130
บทที่ 5 การประกันสังคม	133
1. การประกันสังคม	133
2. กองทุนเงินทดแทน	139

สารบัญ

	หน้า
บทที่ 6 การพัฒนาฝีมือแรงงาน	144
1. การฝึกอาชีพ	144
2. การส่งเสริมมาตรฐานฝีมือแรงงาน	145
3. การพัฒนาบุคลากรฝึก	146
4. การพัฒนาเทคโนโลยีการฝึก	146
5. การส่งเสริมการพัฒนาฝีมือแรงงานของภาคเอกชน	147
6. การประสานความร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชน	148
7. การประสานความร่วมมือระหว่างประเทศ	149
บทที่ 7 การส่งเสริมการมีงานทำ	151
1. การกิจกรรมการจัดหางาน	151
2. พระราชกฤษฎีกากำหนดงานในอาชีพและวิชาชีพที่ห้ามคนต่างด้าวทำ พ.ศ. 2522	154
3. บัญชีท้ายพระราชกฤษฎีกากำหนดงานในอาชีพและวิชาชีพที่ห้ามคนต่างด้าวทำ พ.ศ. 2522	155
4. ประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง กำหนดงานที่ให้คนต่างด้าวตามมาตรา 12 แห่ง พระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. 2521 ทำได้	156
ภาคผนวก	159
- หน่วยงานของสำนักงานประกันสังคม	160
- หน่วยงานของกรมพัฒนาฝีมือแรงงาน	161
- หน่วยงานของกรมการจัดหางาน	163
- หน่วยงานของกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน	164
- คณะกรรมการคุ้มครองแรงงานเด็ก	172
- คำสั่งคณะกรรมการคุ้มครองแรงงานเด็กที่ 8/2539 เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการติดตามประเมินผลการดำเนินการพัฒนาหลักสูตรและสื่อการเรียน การสอน เรื่อง แรงงานเด็ก	174
- คำสั่งคณะกรรมการคุ้มครองแรงงานเด็กที่ 7/2539 เรื่อง แต่งตั้งคณะทำงานเพื่อปรับปรุงแนวการเรียนการสอน เรื่อง แรงงานเด็ก	176
- รายนามผู้แทนจากหน่วยงานต่างๆ ซึ่งเป็นคณะทำงาน ฯ	180
- บรรณานุกรม	181